

ARTIKEL POST IN FACEBOOK (NOSTALGISCH SURINAME (NOV 13)

HET TRIESTE VERHAAL VAN "STON OSO" ZWARTENHOVENBRUGSTRAAT HOEK DR. SOPHIE REDMONDTSTRAAT

Ondergang slavenspookhuis vergaat door familieruzie!

Volgens buurtbewoners is het een spookhuis, het in alle opzichten unieke "Ston Oso" (Stenen Huis), aan de rand van het centrum van de Surinaamse hoofdstad Paramaribo. Uniek omdat dit het enige stenen huis is uit het begin van de negentiende eeuw. En ook uniek omdat door een ruzie binnen de familie die het vervallen pand bezit, verkoop of restauratie er niet in zit. Ondertussen staat het gebouw op instorten.

Opeenvolgende Nederlandse ambassadeurs in Suriname hebben alles in het werk gesteld om "Ston Oso" voor de ondergang te behoeden. Maar tevergeefs. Binnen de familie Tjon Joe Tjoen bestaat er al tientallen jaren onenigheid over wat er met hun eigendom moet gebeuren. De in Suriname wonende Nederlandse architect Philip Dikland heeft de van oorsprong Chinese eigenaren ooit 300.000 dollar geboden voor het monument, maar sommige familieleden eisen een veelvoud hiervan, terwijl anderen het helemaal niet willen verkopen. Bij veel Surinamers staat het omstreeks 1800 gebouwde huis bekend als het Zwarte Hof. Tot 1830 werden hier rechtszaken behandeld tegen slaven die de wet hadden overtreden. Voor blanken was er een andere rechtbank. Menig buurtbewoner beweert dat het er spookt omdat de geesten van ter dood veroordeelde slaven er nu ronddwalen.

Bouwstijl

Sinds 1830, toen de rechters elders een onderkomen vonden, is het pand in verschillende particuliere handen geweest en voor tal van doeleinden gebruikt. In 1949 kwam het in het bezit van de familie Tjon Joe Tjoen, die er een fotozaak in begon. Dat bleek geen succes, want de winkel werd na enkele jaren gesloten. Sindsdien is er geen enkel onderhoud meer gepleegd en dat is goed te zien. Door het vrijwel volledig verdwenen dak groeien exotische planten, de raamkozijnen op de begane grond en de eerste verdieping rotten langzaam maar zeker weg. Wie goed tussen het onkruid en de tegen het gebouw gehangen spandoeken met aankondigingen voor evenementen doorkijkt, herkent een overduidelijk Hollandse bouwstijl. De (onbekende) architect heeft echter geen rekening gehouden met de tropische weersomstandigheden, waardoor het in het pand veel te warm werd. Wat zeer waarschijnlijk de reden is dat het pand zo vaak van eigenaar verwisselde. Ston Oso staat op de monumentenlijst en komt ook voor op de Werelderfgoedlijst van de Unesco, waar de binnenstad van Paramaribo onlangs op werd geplaatst. Maar met de strubbelingen binnen de familie Tjon Joe Tjoen lijkt restauratie uitgesloten. En dat terwijl donoren in de rij staan om een grondige hersteloperatie te financieren, met Nederland voorop. 'Als de familie het gebouw wil verkopen zijn wij de eerste om aan de nieuwe eigenaar geld te geven voor herstel', zegt een woordvoerder van de Nederlandse ambassade. 'Een dergelijk monument is zowel voor Suriname als Nederland van onschatbare waarde. De tijd dringt echter, want in dit tempo is het complete huis binnen twee jaar volledig van de aardbodem verdwenen.' 'Dit monument is voor Suriname én Nederland van onschatbare waarde'

John J Baino and 476 others